

Barn- och utbildningsnämnden

§ 34

Dnr 2023/00216

Förmånsresor till och från skolan i mån av plats med ordinarie skolbuss.

Barn- och utbildningsnämndens beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar om ett övergångsbeslut som avser att erbjuda resor i mån av plats till och från skolan, med ordinarie skolbuss för elever i åk F-9. Beslutet gäller läsåren 23/24 – 24/25 för att därefter upphöra.

Barn- och utbildningsförvaltningen förordar nu gällande skolskjutsreglemente antaget 1 februari 2023.

Ärendet

Bestämmelserna om skolskjuts finns i skollagen (2010:800). Här framgår att elever i förskoleklass grundskola och anpassad grundskola med offentlig huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet.

Av andra stycket i samma paragrafer framgår att denna rätt till skolskjuts dock inte gäller elever som väljer att gå i annan skolenhet än den där kommunen annars skulle ha placerat dem eller som går i en annan kommuns grundskola med stöd av 25–27§§. I de fall det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter ska kommunen även anordna skolskjuts i dessa fall. Bedömningen skall göras utifrån vilken skyldighet kommunen hade haft om eleven hade gått i den skola som kommunen anvisat.

Vidare framgår i respektive kapitel att hemkommunen ska anordna skolskjuts för elever som går i en fristående förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola inom kommunen under samma förutsättningar som anges ovan i andra stycket beträffande elever valt en annan skola än den där kommunen skulle placerat dem, d.v.s. när det inte innebär en organisatorisk eller ekonomisk svårighet för kommunen.

När elever går på en fristående skola i en annan kommun finns ingen rätt till skolskjuts enligt skollagen.

Barn- och utbildningsnämnden

Resor som inte är skolskjuts

- * Resor mellan skola och fritidshem är inte skolskjuts utan fritidshemsresor, vilket är en typ av lokalskjuts.
- * Resor mellan hem och skola p.g.a. tillfällig funktionsnedsättning, t.ex. benbrott, är inte skolskjuts utan hanteras som ett försäkringsärende.
- * Kompisåkning är inte skolskjuts
- * Resa i mån av plats är inte skolskjuts utan en utökad service från kommunen.

I mån av plats

Elever i förskoleklass och grundskola kan få resa med kommunens upphandlade skolbussar i mån av plats. Inga avvikelser får göras vad avser tider eller hållplatser i fastställda turlistor för respektive skolbuss. Om det finns risk att skolskjutsberättigade elever inte får plats på en viss linje gäller inte i mån av plats.

Vid resa från skola är det skolans ansvar att skolskjutsberättigade får stiga på först. Om det finns plats kan senare icke-skolskjutsberättigade stiga på. Yngre barn ska i så fall prioriteras före äldre. Om det finns risk att skolskjutsberättigade elever inte får plats på rutten ska chauffören på skolbussen neka ombordstigning för icke-skolskjutsberättigade elever samt informera skolan.

Eftersom möjlighet att åka med i mån av plats inte utgör en skyldighet för kommunen att erbjuda behövs också en hantering som stödjer en kontroll av vem som eventuellt behöver förlora möjligheten att åka med för att ett skolskjutsberättigat barn behöver platsen på bussen.

Skolskjutsrutter kan komma att ändras vilket innebär att elever som åker i mån av plats kan mista förmånen.

Handläggningsprocess

För detta behövs en process där vårdnadshavare anmäler önskemål om att en elev får resa med i mån av plats på en viss tur under en viss tidperiod, t.ex. läsår och få ett erbjudande om att åka med på skolbussen under innevarande läsår. Erbjudandet behöver innefatta ett återtagningsförbehåll som kan användas i de fall en skolskjutsberättigad elev tillkommer. En förändrad process innebär en ökad administration, eftersom det i dag inte sker någon administration alls. Denna process är nödvändig ur ett säkerhetsperspektiv, vi måste veta vilka barn vi har på våra bussar.

Barn- och utbildningsnämnden

Konsekvenser

Sett ur lagperspektiv bryter kommunen dels mot likabehandling av kommunens medborgare när man tar in andra än de som har ett beslut till den upphandlade skolbussen och kan även komma att bryta mot kollektivtrafiklagen. Detta med hänvisning till att kommunen sätter konkurrensen ur spel när man tillåter andra passagerare i den upphandlade skolbussen än de som är berättigade enligt skollagen. Detta skulle likställas med att kommunen/förvaltningen även kör kollektivtrafik.

Med hänsyn till hur nuvarande leverantör arbetar med ruttplaneringen och vem som ska åka med på respektive tur finns det ingen möjlighet att i dagsläget få till en automatiserad process kring platstillgång på de olika turerna.

Även om en e-tjänst kan skapas för själva ansökningsförfarandet löser det inte ovanstående och hanteringen efter anmälan kommer därför behöva ske manuellt oavsett var i organisationen den ska utföras. En hantering av anmälningar om att åka med i mån av plats är förenad med både ökad administration och en kostnad för utveckling av en e-tjänst för ansökan samt framtida underhåll av densamma. Med dagens modell är utvecklingskostnaden för barn- och utbildningsnämnden ringa, däremot så tar det en hel del tid i anspråk i form av utveckling, utbildning, bevakning, uppdateringar osv, oavsett om handläggningsprocessen ska ske lokalt eller centralt. Med dagens upplägg så skulle det innebära en kontakt med skolskjutsleverantör i samtliga ärenden för att säkerställa att plats på buss finns. Uppskattningsvis så skulle nog ett ärende kräva åtminstone 30 min handläggningstid. Det innebär att omprioriteringar sannolikt kommer behöva göras inom nämndens budgetram för att finansiera en hantering av möjlighet att åka med i mån av plats på befintlig skolbuss.

Skolbussarnas chaufförer kan komma att ställas inför ett dilemma kring vem som behöver kliva av ifall en elev med ett beviljat beslut kliver på längre fram på turen och skolbussen redan är fullsatt pga. att någon/några åker i mån av plats. Detta medför en oro hos chaufförerna som påverkar deras arbetsmiljö negativt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 2023-08-01 Carina Anderström

Beslutet ska skickas till
Information på hemsidan.